

การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย : แนวทางการป้องกันและแก้ไข

Corruption in the Thai Bureaucracy : The Guidelines on Prevention and Solution

พิชญ์นิษฐา พรรณศิลป์*, ภัคดี โพธิ์สิงห์ และสัญญา เคนาภูมิ
Pitnitha Pannasil*, Pakdee Phosing and Sanya Kenaphoom

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Faculty of Political Science and Public Administration
Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

*Corresponding Author. E-mail: mini_lemon@hotmail.com

Doi : 10.14456/jmcpupeace.2016.68

บทคัดย่อ

การทุจริตคอร์รัปชันของบุคลากรรัฐเป็นปัญหาแต่เก่าแก่ของทุกสังคมในโลก ด้วยอำนาจทางการเมืองภายใต้ระบอบรวมศูนย์โดยเฉพาะสังคมไทยในอดีต เปิดทางให้บุคลากรรัฐเหล่านี้บางส่วนได้เป็นของตนเอง และบางส่วนส่งให้รัฐบาลกลางหรือกษัตริย์ วัฒนธรรมการเก็บภาษีเช่นนี้มีส่วนส่งเสริมการฉ้อราษฎร์บังหลวงในสมัยต่อมา ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันในระบบราชการไทย ประกอบด้วย 3 ประการ คือ (1) ทศนคติของคนไทย กลุ่มอาชีพต่างๆ (2) ระบบราชการ และ (3) ประสิทธิภาพของตัวระบบราชการ หรือการบริหารราชการแผ่นดินส่วนแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันประกอบ 2 ส่วน คือ (1) การสร้างค่านิยมความมีจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ในระดับปัจเจกบุคคล และ (2) การส่งเสริมธรรมาภิบาลให้กับระบบราชการไทย

คำสำคัญ: ทุจริตคอร์รัปชัน, การป้องกันและแก้ไข

Abstract

Corruption of public officials is the oldest problem of all societies in the world, it was caused the political authority was under the centralized system especially Thai social in the past, there lead to opened the way for authorities to keep some of them as their own and some are sent to the central government or the king. Therefore, the Culture taxation likes this so that if lead to contribute to corruption in the days following. The important factors that cause corruption in Thai bureaucracy consisted of three aspects; (1) the attitude of various professional groups in Thailand, (2) the Thai Bureaucracy, and (3) the efficiency of Thai Bureaucracy system. However, The protection and solution approach should be ; (1) the building values of ethics and unprofessional conduct of individuals, and (2) promoting good governance for Thai bureaucracy continually.

Keyword: Corruption, Protection and Solution

บทนำ

ปัญหาการคอร์รัปชันคอร์รัปชัน เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนและเสียหายทั้งต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของคนไทยอย่างรุนแรง เพราะทำให้เกิดการเร่งรัดใช้จ่ายทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณะสมบัติ งบประมาณ ฯลฯ ในระยะสั้นเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งเกิดขึ้น ทุกองค์กร หน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มนักการเมือง นักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการไทยทุกองค์กร ทุกหน่วยงาน ทุกท้องถิ่นทั่วประเทศ ซึ่งกลุ่มคนที่ทำการทุจริตคอร์รัปชันเหล่านี้ ล้วนเป็นชนกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจในการอนุมัติโครงการ และงบประมาณ ที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง มากกว่าไปสร้างผลประโยชน์ระยะยาวของประชาชนส่วนใหญ่ การเร่งรัดทำลายทรัพยากรเพื่อผลิตสินค้าและบริการเพื่อแสวงหาผลกำไรสูงสุดขององค์กรเอกชน ทำให้เกิดการทำลายสภาพแวดล้อม การขาดสมดุลในระบบนิเวศ การขาดสมดุลระหว่างเมืองกับชนบท การกระจายรายได้และทรัพย์สินที่ไม่เป็นธรรม ปัญหาความยากจน และปัญหาทางสังคม และวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น ค่านิยมที่เห็นแก่เงิน เห็นแก่การบริโภคนิยม และเห็นแก่ตัว เป็นต้น ซึ่งมีการพัฒนาการทั้งรูปแบบและวิธีการต่างๆ โดยการปลุกปั่นของนักการเมืองและพรรคการเมืองทุกพรรคที่ทุจริตคอร์รัปชันร่วมกับข้าราชการและนักธุรกิจการเมือง (Srivithaya, 2015 : 28) ส่งผลต่อความความโปร่งใสในการปฏิบัติงานทางการบัญชี ด้านมาตรฐานและความเชื่อถือได้ ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม (Lasritad et al., 2015 : 252)

การคอร์รัปชันถือเป็นหนึ่งในปัญหาสำคัญที่ขัดขวางกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขัดขวางความไม่ความเท่าเทียมกันในสังคมซึ่งวัดโดยความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของคนในสังคม (Chansarn, 2013 : 37) ปัจจุบันการคอร์รัปชันดูเหมือนจะมีมากขึ้นเรื่อยๆ รัฐต้องสูญเสียเงินเป็นจำนวนพันๆ ล้านบาท สำหรับข้าราชการตั้งแต่ระดับล่างไปจนถึงรัฐมนตรี แต่ไม่สามารถหาผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ จนคนไทยทราบกันดีอยู่แล้วว่าประเทศในโลกใบนี้ให้ฉายานามประเทศไทยว่า ติดอันดับ 76 คอร์รัปชันโลกประจำปี 2558 จาก 178 ประเทศทั่วโลก และติดอันดับ 3 จาก 23 ประเทศในภูมิภาคเอเชีย (Transparency Thailand, 2016) ซึ่งนับเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกสู่สังคมไทย จนเป็นเหตุให้อารยประเทศกลัวและไม่กล้ามาลงทุนในเมืองไทย จนสมัยรัฐบาลชุดของ นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2542 ได้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการตรวจสอบผู้กระทำผิดในการคอร์รัปชันเพื่อนำมา

ลงโทษ หากเป็นเจ้าพนักงานผู้ที่กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษทางอาญา เช่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

สำหรับความผิดทางวินัย การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มีผลทำให้ถูกลงโทษโดยการไล่ออก และหรือไม่มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จบำนาญ ซึ่งการคอร์รัปชัน เป็นมะเร็งร้ายของระบบราชการไทยมาช้านาน และเป็นภัยต่อประเทศชาติ บุคลากรของรัฐ ประชาชนหรือภาคเอกชน จะต้องร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน การกำหนดช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ของบุคลากรในสังกัด เพื่อให้ทุกฝ่ายได้แจ้งเบาะแสและร่วมมือกันในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน เมื่อได้รับแจ้งแล้ว จะดำเนินการตรวจสอบ สืบสวนสอบสวน และลงโทษผู้ที่กระทำความผิดตามกฎหมายต่อไป ในลักษณะการใช้บังคับกฎหมายโดยปราศจากดุลพินิจตามอำเภอใจ ความเสมอภาคเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การพิทักษ์คุ้มครองสิทธิมนุษยชน การระงับกรณีพิพาทโดยกฎหมาย การถูกพิจารณาพิพากษาอย่างเป็นธรรมโดยศาลอิสระ และการเคารพปฏิบัติตามหลักนิติธรรมในระดับสากลโลก (Bingham, 2011: 37-132)

บทความนี้จะนำเสนอประเด็นการคอร์รัปชันในระบบราชการไทย เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกให้คนไทย ได้ยึดมั่นในความมีจริยธรรม คุณธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ร่วมกันป้องกันและ เผื่อระวังเหตุการณ์และพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อการคอร์รัปชันของข้าราชการ พนักงานหน่วยงานทุกองค์กร โดยบุคลากรของรัฐและภาคประชาชนร่วมมือกันแจ้งเบาะแสการคอร์รัปชัน เพื่อให้บุคลากรผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปทำการตรวจสอบ นำมาลงโทษตามกฎหมาย เพื่อให้การคอร์รัปชันค่อยๆ หดไปในที่สุด

การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย

การทุจริตคอร์รัปชันในยุคตั้งแต่รัฐบาลเผด็จการทหาร มักจะเป็นการทุจริตคอร์รัปชันจากงบประมาณของกระทรวงและรัฐวิสาหกิจต่างๆ โดยเฉพาะงบราชการลับ และการเบียดบังจากรัฐวิสาหกิจที่มีกำไรสูง เช่น สำนักงานสลากกินแบ่ง ซึ่งถือเป็นรายได้พิเศษนอกงบประมาณที่แทบไม่มีการตรวจสอบเลย นอกจากนั้นก็เป็นกรทุจริตแบบหาผลประโยชน์ค่าหัวคิวและหุ้นล้มจากโครงการสัมปทานแก่บริษัทเอกชนที่รับเหมาก่อสร้างหรือขายสินค้าและบริการให้ภาครัฐบาล ในยุครัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งก็ยังคงมีการทุจริตคอร์รัปชันด้วยเช่นกัน เนื่องจากนักการเมืองและข้าราชการมีอำนาจมากกว่าภาคประชาชนมากมายหลายเท่า และระบบตรวจ

สอบโดยฝ่ายค้าน นอกจากนี้ระบบทุนนิยม ยังมีอิทธิพลต่อพรรคการเมืองสูงมาก นักการเมืองมีอาชีพมีเครือข่ายนักการเมืองกว้างขวาง และมีทุนทรัพย์มากมายมหาศาลยังคุ้มครองการเมืองระบบพรรคอยู่ การทุจริตคอร์รัปชัน การทุจริตประทุติมิชอบ และไม่โปร่งใส รวมทั้งการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้งจะยังคงมีอยู่ในสังคมไทย (Harnmontri, et al., 2015 : 7)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กล่าวว่า ปัจจุบันมีคดีคอร์รัปชันค้างพิจารณา 3,657 คดี แยกเป็นคดีทุจริตทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 371 คดี ผู้ทำผิดเป็นลูกจ้างของรัฐ กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบการเจ้าหน้าที่บริการสาธารณะ 34 คดี ผู้ทำผิดเป็นข้าราชการและลูกจ้างของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน ส่วนทุจริตการก่อสร้างสถานที่ราชการ 26 คดี ผู้ทุจริตส่วนใหญ่เป็นข้าราชการและลูกจ้างของรัฐ ขณะที่การทุจริตการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ 293 คดี พบข้าราชการและลูกจ้างของรัฐทำผิดมากที่สุด 256 คดี โดยมีข้าราชการระดับสูง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และรัฐมนตรีเข้าไปเกี่ยวข้องถึง 14 คดี สำหรับการทุจริตผิดกฎหมายมาตรา 157 เรื่องการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ พบข้าราชการระดับสูงถึง 2,933 คดี ข้าราชการระดับสูง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ร่วมกระทำการทุจริต 76 คดี โดยมีข้าราชการและลูกจ้างของรัฐร่วมทำผิด 2,481 คดี พนักงานรัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน 363 คดี บุคลากรของรัฐตาม พระราชบัญญัติประกอบ 3 คดี นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ยังมีการทำทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น 2,632 คดี โดยแยกเป็นการทุจริต 2,054 คดีทุจริตและร่ำรวยผิดปกติ 36 คดี ฮั้วและทุจริต 542 คดี ขณะที่การทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเขตกรุงเทพฯ พบว่า มีการทุจริต 132 คดี แยกเป็นทุจริต 106 คดี ทุจริตและร่ำรวยผิดปกติ 2 คดี ฮั้วและทุจริต 24 คดี การทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเมืองพัทยาพบการทุจริต 4 คดี เช่นเดียวกับการทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล มีมากกว่า 1,000 คดี ซึ่งจะเห็นได้มีปริมาณเพิ่มขึ้น จากการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

จากการสุ่มตัวอย่างจากนักธุรกิจที่มองปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทยโดยเปรียบเทียบกับในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่เห็นการทุจริตยังมีปริมาณเท่าเดิม ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งนักธุรกิจถือเอาการทุจริตเป็นต้นทุนการประกอบธุรกิจ จำเป็นต้องจ่ายให้กับหน่วยงานรัฐและบุคลากรรัฐ โดยองค์กรหน่วยงานของรัฐ 5 ลำดับก่อนการทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด คือ องค์กรตำรวจ นักการเมือง กรมศุลกากร องค์กรท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด สาธารณสุข กรมทางหลวง โดยจ่ายเป็นจำนวนเงิน 1-2% ของ

รายรับจากธุรกิจ เพื่อต้องการได้รับใบอนุญาตในการติดต่อเสียภาษี ความสะดวกสบายในการอนุมัติโครงการ โดยการทุจริตมากเป็นอันดับ 1 เป็นการปั่นโครงการเพื่อฮั้วประมูล ทำสัญญานิติกรรม มีการลือคสเปคโครงการการตัดถนนผ่านที่ดินของพวกฟ้องเครือข่าย การสร้างมูลโครงการอันเป็นเท็จ การแก้แบบเพื่อเลี่ยงภาษี และการเลือกตรวจสอบโครงการบางประเภทเพื่อรับมอบงาน และจะพบเพิ่มขึ้นในอนาคต คือ การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง การใช้ข้อมูลภายในโดยอ้างความจำเป็นเร่งด่วน เป็นโครงการประชานิยม

ทั้งนี้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พร้อมสอบโครงการชุมชนพอเพียง ขณะนี้มีคนร้องเรียนมาแล้ว และยังพบว่า นักการเมืองเริ่มล้วงลูกข้าราชการไปจนถึงระดับ ซี 3-4 แล้ว ไม่ได้ล้วงเฉพาะหัวเหมือนในอดีต ซึ่งกำลังออกกฎหมายใหม่ว่า หากข้าราชการไม่ให้ความร่วมมือกับการทุจริต และนำข้อมูลการทุจริตมาให้ จะไม่สามารถโยกย้ายข้าราชการคนดังกล่าวออกจากตำแหน่งได้ และจะถูกกักไว้เป็นพยาน หากสามารถปราบการทุจริตได้สำเร็จ ข้าราชการก็จะได้รับรางวัลเป็นการปูนบำเหน็จด้วย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอยากเรียกร้องให้เข้าไปตรวจสอบโครงการชุมชนพอเพียง เพราะมีการนำเงินจำนวนมากลงไป แต่ไม่มีการตรวจสอบ เพราะทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ได้ประโยชน์ทุกคน ทั้งคณะกรรมการและชาวบ้าน นโยบายและกฎหมายก็ทำถูกต้อง การบริหารจัดการลงตัวหมด แต่มีผู้เสียประโยชน์คือประเทศชาติ ที่ถูกล้างผลาญ ในอนาคตการทุจริตเชิงนโยบายจะขยายตัว นอกจากจะเป็นความร่วมมือของนักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจแล้ว ยังมีกลุ่มธุรกิจข้ามชาติมาร่วมเป็นผู้เล่นด้วย เนื่องจากมีผลประโยชน์ต้องกัน โดยการทุจริตเชิงนโยบายในอนาคตจะเป็นโครงการใหญ่ขึ้น ไม่มีโครงการเล็กๆ อีกแล้ว เพราะเสียเวลา ไม่คุ้มค่า หากเป็นโครงการขนาดเล็กก็จะรวมเป็นแพ็คเกจ เพื่อให้ได้งบประมาณขึ้น โดยอ้างความจำเป็นเฉพาะหน้า และการแก้ปัญหาให้คนยากจน จะจูงใจชาวบ้านด้วยผลประโยชน์ส่วนเสี้ยว การทุจริตในอนาคตจะเป็นแบบไฮบริด เป็นพันธมิตรสมและการดื้อยา หากไม่เตรียมตัวตั้งแต่นั้น ยิ่งจำทำความเสียหายให้แก่ประเทศชาติอย่างมากมาย (ข่าวจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ : เว็บไซต์)

การคอร์รัปชันในทัศนะของคนไทยส่วนใหญ่อาจมองเป็นเรื่องปกติไม่เป็นเรื่องใหญ่อะไร แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้น ปัญหาการคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนคนไทยมากยิ่งนัก เพราะส่วนใหญ่การคอร์รัปชันจะเป็นการคอร์รัปชันในระบบราชการ เพราะงบประมาณในการพัฒนาประเทศจะต้องถูกใช้โดยหน่วยงานต่างๆ รัฐบาล จึงมีช่องว่างให้กับข้าราชการที่จะคอร์รัปชันเพราะงบประมาณที่จะนำมาพัฒนาประเทศนั้นเป็นจำนวนที่มาก จึงล่อตาล่อใจให้ข้าราชการคิดคอร์รัปชันเงินของประเทศชาติ ซึ่งบที่ถูกคอร์รัปชันไปนั้น หากนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านพื้นฐานหรือด้านอื่นๆ ก็จะทำให้ประชาชนได้รับ

ความสะดวกสบาย ประโยชน์จากตรงนั้นที่ขาดไปเพิ่มขึ้น ในบางครั้งงบที่ได้ไปในการดำเนินงานกับงานที่ได้กลับคืนมานั้นมาไม่สมดุลกัน ประมาณว่างบที่ได้รับไปเยอะแต่ผลงานที่ได้มานั้นมันไม่เป็นไปตามความเป็นจริง ถ้าเราแก้ไขปัญหานี้ได้หรือไม่แค่ลดการคอร์รัปชันให้น้อยลงประเทศของเราก็จะมีการพัฒนาที่เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน แม้ประเทศไทยจะมีปัญญาชนผู้มีการศึกษาจำนวนหนึ่งที่น่าจะรู้เท่าทันนักการเมืองและบุคลากรส่วนอื่นได้พอสมควร แต่ส่วนใหญ่พวกเขามักจะมีท่าทีแบบมุ่งทำงานเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนตนมากกว่าที่จะเป็นพลเมืองดีที่สนใจการมีบทบาททางการเมือง เช่น การตรวจสอบรัฐบาล คนชั้นกลางที่คิดในเชิงมุ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนตนมักจะใช้แนวคิดว่าการเมืองก็มักโกงกันทุกฝ่าย ดังนั้นหากใครโกงแล้วทำงานเก่งทำให้เศรษฐกิจโตก็ถือว่าพอรับได้ นี่ขนาดเป็นการทุจริตคอร์รัปชันรูปแบบที่พอเห็นได้ชัด แต่ถ้าเป็นรูปแบบการหาผลประโยชน์ทับซ้อน ที่ไม่ผิดกฎหมายและเห็นได้ยาก ประชาชนไทยยังไม่ตระหนักหรือไม่ถือว่า เป็นการทุจริตคอร์รัปชันด้วยซ้ำ การขาดความรู้และความตระหนักว่า ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันทำให้ประเทศชาติสมัยใหม่เสียหายอย่างไร มีส่วนส่งเสริมให้ปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทยขยายตัวได้มากขึ้น เพราะภาคประชาชนอ่อนแอ ขณะที่ภาคนักธุรกิจการเมืองที่มีอำนาจเข้มแข็งขึ้น ทั้งอำนาจทางธุรกิจ อำนาจทางความรู้ และสามารถหาประโยชน์อย่างพลิกแพลงรูปแบบต่างๆ มากมาย

จะเห็นได้จากตัวอย่างการสำรวจทัศนคติของประชาชน โดยสถาบันพระปกเกล้า เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2548 พบว่า คนไทยมีความอดทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันเพิ่มมากขึ้นกว่าปี พ.ศ. 2544 โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ มีประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม 32.8% ตอบว่าสามารถทนต่อปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลได้ โดยอ้างว่า เพื่อให้งานลุล่วงต่อไปได้ ดังเช่น คดีฮั้วประมูลซื้อปุ๋ย ศาลฎีกานักการเมืองสั่งจำคุก 6 ปีไม่รอลงอาญา นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ อดีต รมว.เกษตร นายวิทยา เทียนทอง อดีตเลขาฯ คดีฮั้วประมูลจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ ปี 2545 หลายร้อยล้าน ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ อายุ 72 ปี อดีต รมว.เกษตรและสหกรณ์ และอดีตรกรรมาธิการบริหารพรรคไทยรักไทย และนายวิทยา เทียนทอง อายุ 75 ปี อดีตเลขานุการ รมว.เกษตรและสหกรณ์ และอดีต ส.ส. สระแก้ว พรรคไทยรักไทย เป็นจำเลยที่ 1-2 ในความผิดฐานปฏิบัติหน้าที่ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 และ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ (ฮั้วประมูล) พ.ศ. 2542

สำหรับพฤติการณ์ตามคำฟ้อง สรุปว่า นายชูชีพ จำเลยที่ 1 และนายวิทยา จำเลยที่ 2 ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่มิชอบ กรณีเสนอให้มีการจัดซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดย

จำเลยทั้งสอง มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอโครงการจัดซื้อปุ๋ยได้กระทำผิด พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 และกระทำการส่อไปในทางทุจริตในการร่วมกันกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าประมูล ซึ่งเป็นการเอื้อประโยชน์ให้ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย (ชสท.) เป็นผู้ประมูลได้เพียงรายเดียว โดย ป.ป.ช. เคยมีหนังสือท้วงติงจำเลยที่ 1 ถึงการกระทำดังกล่าว แต่จำเลยที่ 1 กลับเพิกเฉยไม่ตรวจสอบ และยังคงดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไป หลังจากนั้น จำเลยที่ 2 ได้เขียนบันทึกท้ายโครงการดังกล่าว บิดเบือนข้อเท็จจริงว่า ป.ป.ช. รับทราบเรียบร้อยแล้ว เห็นได้ว่าจำเลยที่ 1-2 ได้รับหนังสือทักท้วงจากหลายหน่วยงาน แต่กลับมีเจตนาประวิงเวลา ไม่ตรวจสอบ และภายหลังการทาสัญญา ชสท. นำปุ๋ยที่ไม่ได้รับการตรวจสอบ และไม่ได้มาตรฐานไปแจกจ่ายให้กับเกษตรกร ทำให้เกิดการเสียหาย (MGR : online)

รูปแบบของการคอร์รัปชันที่ปรากฏอยู่ในระบบราชการไทย

การใช้อำนาจของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐที่ศึกษาพบว่า อำนาจจะมาพร้อมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน คือในสังคมของข้าราชการนั้น เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า ยศและตำแหน่งเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงอำนาจการสั่งการ การนับถือและการเคารพ และรวมไปถึงการให้คุณให้โทษตามสายการบังคับบัญชา ทำให้อำนาจ มีอิทธิพลเหนือระบบราชการ จึงมีการใช้อำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งอำนาจที่ว่านี้มีทั้งอำนาจการสั่งการ หรือไม่กระทำการใดๆ เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนตัวไว้ให้มากที่สุด ไม่ให้ประโยชน์นั้นสูญหายไป รวมไปถึงอำนาจการคุ้มครองผู้กระทำผิดที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การคอร์รัปชันยังคงเป็นปัญหาสังคมอยู่ได้โดยไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง และทำให้ข้าราชการบางส่วนไม่สามารถรักษาความเป็นกลางไว้ได้ จำเป็นที่จะเลือกปฏิบัติตามผู้ที่มีอำนาจเหนือตน โดยให้สิทธิพิเศษมากกว่ากลุ่มอื่น หรือเอื้อประโยชน์ให้แก่กลุ่มตัวเองมากกว่ากลุ่มอื่น

กระบวนการที่บุคลากรใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่มีขอบส่วนใหญ่จะมาจาก การกลั่นแกล้ง การใช้ระบบเส้นสายเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ผู้กระทำผิดกฎหมาย และการใช้อิทธิพลและอำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งการกลั่นแกล้ง เป็นกระบวนการแรกที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชันโดยบุคลากรภาครัฐ เป็นผู้สร้างสถานการณ์เพื่อบีบบังคับทางอ้อม หรือสร้างความกดดันแก่ผู้ประกอบการที่มีโอกาสกระทำผิดกฎหมายหรือกระทำผิดกฎหมายอยู่แล้วให้สนองตอบเพื่อความอยู่รอดขอผู้ประกอบการเอง จึงเป็นที่มา ที่ผู้ประกอบการต้องจ่ายเงินแก่บุคลากรภาครัฐ เพื่อเปิดโอกาสให้ตนกระทำผิดกฎหมาย โดยรูปแบบของการกลั่นแกล้ง คือ บุคลากรอาศัยอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เป็นเครื่องมือ เช่น เข้าตรวจในสถานบันเทิง สถานบริการ

บ่อนการพนัน บ่อยครั้ง จนทำให้แก๊งสูญเสียบรรยากาศในการใช้บริการ สิ่งที่ส่งผลตามมาคือ แก๊งดใช้บริการสถานที่ดังกล่าว ส่งผลต่อรายได้ของผู้ประกอบการ ดังนั้นเพื่อให้สามารถ ประกอบธุรกิจได้จึงมีการเจรจากับบุคลากรภาครัฐ เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายต่างได้ประโยชน์ซึ่งกัน และกัน อาจกล่าวได้ว่าอำนาจและอิทธิพล ครอบคลุมนอยู่ในกระบวนการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการ คอรัปชั่น โดยที่มาของการใช้อำนาจในทางที่ผิดก่อให้เกิดการสร้างอิทธิพลตามมา ผู้ให้ข้อมูล หลักกล่าวว่า ผู้ที่มีอำนาจสูง จะมีอิทธิพลสูง และมีแนวโน้มสูงเช่นกันที่จะคอรัปชั่นเนื่องจากอยู่ใน สถานะที่ได้เปรียบ รู้จักช่องทางในการอาศัยอำนาจอิทธิพลที่มีในการคอรัปชั่น

จากลักษณะการที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าระบบราชการของบุคลากรมีลักษณะโครงสร้าง ที่มีสายการบังคับบัญชา ผู้รับผิดชอบหรือผู้บริหารระดับหน่วยงานจะขึ้นตรงต่อผู้บังคับบัญชา ระดับสูงขึ้นไป และ ในขณะเดียวกันก็ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา ของตนด้วย ซึ่งหมายความว่า ผู้บังคับบัญชาต้องมีอำนาจเหนือลูกน้อง เพื่อให้สามารถควบคุม หรือบังคับบัญชาให้ลูกน้องได้ทำงานได้ตามหน้าที่ จะเห็นได้ว่าประเด็นพื้นฐานที่ทำให้เกิด กระบวนการคอรัปชั่นคือรูปแบบของการใช้ตำแหน่งอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือ ตำแหน่งและอำนาจหน้าที่นั้นเป็นที่มาของการเกิดกระบวนการคอรัปชั่น ซึ่งถือว่าเป็นความ เสื่อมของวัฒนธรรมของหน่วยงานอันเป็นรากฐานของพฤติกรรมฉ้อฉลนั้น ไม่เพียงเป็นการก่อ ให้เกิดการทุจริตเท่านั้น หากแต่มีโนธรรมสำนึกที่ดีที่ช่วยหล่อเลี้ยงและเปิดโอกาสให้คนดีได้ ทำงานได้ถูกทำลายลงไปด้วย เมื่องานของบุคลากรกลับมาเน้นการสนองตัณหาผู้มีอำนาจมาก กว่าความถูกต้องทางสังคม

รูปแบบการใช้อำนาจในการคอรัปชั่นพอจะอธิบายได้ว่า กระบวนการนั้นเกิดจากการที่ มีสถานประกอบการที่ผิดกฎหมายหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด เมื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าวจะถูก บุคลากรใช้อำนาจในการตรวจตรา ทำให้ผู้ประกอบการเสียผลประโยชน์ ต้องเข้าหาผู้มีอำนาจ ในการสั่งการเพื่อช่วยคุ้มครองธุรกิจพร้อมทั้งเสนอปัจจัยที่เป็นประโยชน์ให้ กระบวนการคอรัปชั่นจึงเกิดจากการที่ผู้ประกอบการให้ผลประโยชน์แก่ผู้มีอำนาจในขณะเดียวกันผู้มีอำนาจนั้น ก็จะคุ้มครองผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการ ซึ่งสาเหตุดังกล่าวนี้เองที่เป็นส่วนส่งเสริมให้ผู้ ประกอบการบางส่วนกลายเป็นผู้ที่มีอิทธิพล และมีอิทธิพลเหนือการทำงานของบุคลากรส่วน การจัดเก็บนั้น ผู้จัดเก็บอาจจะเป็นผู้ที่เจ้านายไว้วางใจหรือผู้ประกอบการส่งให้เอง ซึ่ง ถือได้ว่าผลประโยชน์นั้นลงตัวเมื่อตกลงกันได้ ส่วนผู้ที่เก็บผลประโยชน์ให้ก็จะได้รับความดีความ ชอบทางด้านตอบแทนในด้านหน้าที่การงาน ซึ่งรูปแบบการคอรัปชั่นแบบนี้จะฝังตัวอยู่เกือบทุก หน่วยงานที่มีการใช้อำนาจที่เกินขอบเขตและขาดการตรวจสอบจากประชาชน และสื่อมวลชน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2554)

ดังนั้นพวกเราประชาชนคนไทยต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหน่วยงานของรัฐฯ ให้มีการคอร์รัปชันให้น้อยลงมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพราะจะทำให้การคอร์รัปชันหมดไปจากประเทศไทยเลยทีเดียวยังคงเป็นไปได้ยาก จึงต้องเริ่มด้วยการค่อยเป็นค่อยไป และพวกเราประชาชนคนธรรมดาทั้งหลายที่จะเป็นหูเป็นตาให้กับผลประโยชน์ของตัวเองที่จะได้รับ จากส่วนที่หายไปซึ่งอันที่จริงควรเป็นสิ่งที่เราได้รับหรือได้รับ การบริการอย่างสะดวกสบาย

ปัญหาของการเกิดคอร์รัปชัน

การปัญหาของการเกิดคอร์รัปชันเกิดขึ้นจากปัจจัยหลักๆ อยู่ 3 ประการ คือ

1. ทศนคติของคนไทยกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่มีต่อการคอร์รัปชันนั้น มีลักษณะเฉพาะของตัวเอง สำหรับกลุ่มข้าราชการ ทหารและตำรวจนั้น พบว่าประเพณีนิยมปฏิบัติที่มีมาตั้งแต่สมัยดั้งเดิม ยังคงมีอิทธิพลต่อความคิด และการให้ความหมายของคำว่าคอร์รัปชันอยู่ค่อนข้างมาก ฉะนั้นพฤติกรรมการปฏิบัติของข้าราชการที่ไม่สอดคล้องกับแนวความคิดของการเป็น “บุคคลสาธารณะ” หรือ “ข้าราชการสมัยใหม่” จึงปรากฏให้เห็นอยู่โดยทั่วไป การฉ้อราษฎร์บังหลวงของข้าราชการด้วยความไม่รู้ หรือด้วยความบริสุทธิ์ใจจึงยังคงดำรงอยู่ค่อนข้างมาก

2. ระบบราชการ มากกว่าอยู่ที่ตัวข้าราชการในฐานะปัจเจกบุคคล ฉะนั้นการแก้ไขปัญหาก็ต้องวางน้ำหนักไปที่การแก้ไขปัญหาคอมพิวเตอร์ ความคิด ความเชื่อของตัวระบบ ความไม่มีประสิทธิภาพของตัวระบบ ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหของตัวข้าราชการในฐานะปัจเจกบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการรายได้ สวัสดิการ จริยธรรมในการทำงาน ความคาดหวังและโอกาสในชีวิตของตัวข้าราชการในระยะยาว ฯลฯ

3. ประสิทธิภาพของตัวระบบราชการ หรือการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการเกิดการคอร์รัปชันในวงราชการ อันนำไปสู่การสูญเสียเงินรายได้ของรัฐบาลการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลอย่างไม่มีประสิทธิภาพ มีความล้าหลังในการให้บริการของข้าราชการแก่ผู้ที่มาติดต่อ ประชาชนผู้เสียภาษีไม่ได้รับบริการที่มีคุณภาพ นักธุรกิจต้องใช้จ่ายเงินในการติดต่อกับหน่วยราชการมากขึ้น และธุรกิจต้องมีทุนในการประกอบกิจการสูงขึ้น ในการแก้ไขปัญห ีฉ้อราษฎร์บังหลวง จึงมีคำกล่าวว่า หัวกระดิก หางจึงส่าย หากรัฐมนตรีเป็นผู้ซื้อตรงสุจริต ไม่หาผลประโยชน์เข้าสู่ตนเอง พรรคพวกและพรรคการเมืองของตนเองแล้ว การแก้ปัญห ีฉ้อราษฎร์บังหลวงในระบบราชการจึงจะพอมิทางเห็นผลได้ แต่ถ้ารัฐมนตรีเป็นผู้ทุจริตเสียเองแล้ว ย่อมเป็นการยากที่จะแก้ปัญห หากมีการตรวจสอบฟ้องร้องกันขึ้นจนปรากฏแก่สาธารณะ ผู้รับผิดชอบก็จะเป็นข้าราชการระดับต่างๆ ที่เป็นแพะ จะเอาผิดผู้อยู่ระดับสูง

ได้เพียงใดก็อยู่ที่อำนาจและอิทธิพล ในกรณีนั้นๆ ย่อมเป็นการยากที่จะสอบสวนหาหลักฐาน เอาผิดไปถึงนักการเมือง สภาพการณ์อื้อราษฏร์บังหลวงและการเอาพรรคพวกเข้าสวมตำแหน่งต่างๆ จึงสวมกันเข้าต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ของความเลวร้าย

การแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน

การแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันจะสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสังคม ความจริงจังและความต่อเนื่องในการแก้ปัญหา เนื่องจากปัญหาการคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่เรื้อรัง การแก้ไขจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายร่วมกันปฏิบัติการอันหลายลักษณะ คือ จัดตั้งองค์กรเฝ้าระวังการคอร์รัปชันจากภาคประชาชน โดยการรับสมาชิกที่ต้องการทำงานเพื่อสังคม มาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การคอร์รัปชันที่เกิดจากการกระทำของบุคลากร และผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ โดยมีผลตอบแทนให้กับผู้ที่ชี้เบาะแสเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงานและร่วมมือกับสื่อมวลชนในการเสนอข่าวการคอร์รัปชันต่อสาธารณชนให้รับรู้ มีการสร้างเครือข่ายด้านการคอร์รัปชันจากภาคประชาชนเพื่อทำหน้าที่เคลื่อนไหวกดดันให้มีการลงโทษผู้ที่กระทำการคอร์รัปชันอย่างเด็ดขาด เพราะหากคาดหวังให้เพียงแต่ผู้มีอำนาจในองค์กรจัดการผู้ใต้บังคับบัญชา ที่ทำการคอร์รัปชันแล้วคงยากที่จะเกิดผลสำเร็จ เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องต้องอาศัยพลังจากภาคประชาชนและเอกชน มีการพัฒนาระบบติดตามและประเมินการบริหาร และการปฏิบัติงานรวมถึงการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรประจำปีโดยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ ในองค์กร เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมต่อบุคลากรที่อุทิศตนในการทำงานเพื่อองค์กรและประชาชน รวมทั้งการสนองนโยบายรัฐอย่างแท้จริง สนับสนุนให้มีมาตรการควบคุมกันเองภายในองค์กรไม่ว่าจะเป็นระดับบนหรือระดับล่างเพื่อให้เกิด การคานอำนาจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน และการคานอำนาจซึ่งกันและกันนี้จะมีผลทำให้ผู้ที่มีอำนาจไม่กล้าที่จะใช้อำนาจเกิดขอบเขต จัดให้มีการอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากร โดยควรจัดนอกสถานที่ เนื่องจากต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมตัดขาดจากภารกิจปกติ ส่งเสริมอาชีพรายได้ให้กับแม่บ้านของข้าราชการ เพื่อเป็นการเสริมรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งที่ผ่านมามองเห็นได้ว่าถ้าหากครอบครัวของข้าราชการคนใดที่ภรรยาไม่มีงานทำ มักจะเป็นภาระต้องมาติดอยู่กับสามีเพียงคนเดียวซึ่งเป็นภาระที่หนักในภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน เพราะถ้าพึ่งเพียงเงินเดือนก็คงจะไม่เพียงพอต่อการครองชีพในปัจจุบัน จัดให้มีการตรวจสอบข้าราชการที่พยายามสร้างอิทธิพลในพื้นที่ โดยการตรวจสอบกันเองของข้าราชการภายในองค์กร และจากการตรวจสอบจากภาคเอกชนและประชาชนแล้วดำเนินการ

อย่างเด็ดขาดกับข้าราชการเหล่านี้ เพราะถือว่าข้าราชการพวกนี้เป็นเหลือบขององค์กร ที่สำคัญควรจะมีการโยกย้ายออกนอกพื้นที่และห้ามย้ายกลับเข้ามา หรือมาตรการอื่นที่เห็นว่าสามารถปราบปรามได้ผลสำหรับข้าราชการที่เห็นว่ามีพฤติกรรมในการคอรัปชั่น

นอกจากนี้ระดับระบอบการเมือง ต้องมีระบอบที่เอื้อกับการสู้คอร์รัปชั่น เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุดเพราะเป็นโครงสร้างใหญ่และเป็นปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จในระยะยาว ระบอบประชาธิปไตยที่มีหลักนิติธรรม หลักการความเสมอภาค หลักสิทธิเสรีภาพ จะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น ที่ สตง.จะตรวจสอบการใช้เงินทุกหน่วยงานอย่างเต็มที่ (Pongpajit : Online)การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชั่นโดยใช้หลักธรรมาภิบาล คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ เพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นทุกภาคของสังคม ได้กล่าวว่า จำเป็นต้องร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะปานกลาง และระยะยาว โดยต้องมีการปฏิรูป 3 ส่วน โดยภาครัฐจะต้องมีการปฏิรูปบทบาท หน้าที่ โครงสร้าง และกระบวนการทำงานของภาครัฐ ให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมให้โปร่งใส ซื่อตรง เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถภาพสูงในการนำบริการของรัฐที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีการทำงานของบุคลากรรัฐ ให้ถือประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน ส่วนภาคเอกชนต้องมีการปฏิรูปและสนับสนุนให้ภาคธุรกิจมีกติกาการทำงานที่โปร่งใส รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ซื่อตรงเป็นธรรมต่อลูกค้า มีมาตรฐานในการให้บริการ และสามารถทำงานกับภาครัฐและภาคประชาชนอย่างราบรื่น ไว้วางใจกัน และภาคประชาชน ต้องสร้างความตระหนักตั้งแต่ปัจเจกบุคคลถึงระดับกลุ่มประชาคม ในเรื่องสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการการสร้างกลไกการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Yodsomsak, 2006: 295-297) มีจิตสำนึกให้กับข้าราชการในการช่วยกันดูแล รักษาทรัพย์สินของทางราชการ และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ (Wannacum, 2015 : 88)

แนวทางการป้องกันและแก้ไข

การคอร์รัปชันในระบบราชการไทยถือเป็นกระบวนการที่รุนแรงที่สุด เพราะเป็นกระบวนการที่มี การใช้ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ และการที่จะแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้นั้น ต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ดังนี้

1) การสร้างค่านิยมความมีจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งอยู่ในระดับปัจเจกบุคคล

การบริหารงานราชการรวมทั้งความยุติธรรมต้องเบี่ยงเบนไปจากหลักการที่ควรจะเป็น การคอร์รัปชันที่ดำเนินการในรูปแบบเป็นในลักษณะกลุ่ม จะเกิดขึ้นตามสายงานขององค์กรที่มีรูปแบบดำเนินการจากผู้มีอำนาจในกลุ่ม แต่มีอำนาจหรือลดหลั่นกันมาตามสายการควบคุมของแต่ละกลุ่มของการจัดตั้งแต่เชื่อมโยงเข้ากับระบบอำนาจและระบบอุปถัมภ์ ซึ่งมีประชาชนเป็นส่วนประกอบในการเสนอหรือสนองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มหรือของตัวเองไว้ไม่ให้กระทบต่อการดำเนินการของกลุ่ม แต่ก็ถือว่าเป็นส่วนที่ทำให้สังคมโดยรวมได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก การแก้ปัญหาสังคมยังเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการเหล่านี้ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการแต่ละกระบวนการนั้นไม่ได้แยกออกอย่างเด็ดขาดและชัดเจน แต่กระบวนการเหล่านี้จะเกี่ยวโยงและมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกกันไม่ออก เงื่อนไขที่นำไปสู่การคอร์รัปชันจากระบบงาน

ทั้งนี้ ประเทศที่มีการคอร์รัปชันสูงมักมีแนวโน้มที่มีผู้อำนาจในประเทศใช้อำนาจของภาครัฐ เพื่อสร้างผลประโยชน์ให้แก่ภาคเอกชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจตกอยู่กับภาคเอกชนซึ่งส่วนใหญ่มักมีความมั่งคั่งในระดับสูง ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งมักเป็นผู้มีรายได้น้อยไม่ได้ประโยชน์แต่อย่างใด ลักษณะดังกล่าวทำให้ประเทศที่มีการคอร์รัปชันสูงมักมีความเหลื่อมล้ำทางรายได้สูงตามไปด้วย (Chansarn, 2015 : 5) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเกี่ยวพันกันเหมือนสายโซ่ที่จะดึงไปทางไหนก็ต้องไปด้วยกัน จะต้องมีการอุปถัมภ์อำนาจ และอิทธิพล การบังคับใช้กฎหมายถือว่าเป็นองค์ประกอบหลักในการที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายไม่ว่าเป็นเรื่องใด การแสวงหาอำนาจอิทธิพลนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการปัจจัยในการดำเนินการ จึงทำให้ผู้ที่ต้องการอำนาจจะต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้อำนาจมา รวมถึงความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมของบุคคลากรทำให้ต้องเบี่ยงเบนไปจากกรอบของสังคม

2) การส่งเสริมแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลให้เป็นที่ยอมรับในทุกภาคส่วนของสังคม

เป็นกฎเกณฑ์กติกาของสังคมในการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งหน่วยงานราชการจะต้องมีการวางแผนในการป้องกันและปราบปรามปัญหาการคอร์รัปชันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งหากหน่วยงานราชการสามารถสร้างวัฒนธรรมของความโปร่งใส ซื่อสัตย์ และการแยกระหว่างส่วนตัวกับสาธารณะ รวมทั้งการสร้างระบบตรวจสอบที่มี

ประสิทธิภาพ และลดแรงจูงใจให้เกิดการคอร์รัปชัน กระทำสิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะนำมาซึ่งการป้องกันและลดปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทยให้หมดไปอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและตอบสนองในแนวนโยบายการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ เกิดการแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม ลดความขัดแย้งในสังคม ลดอำนาจในการกอบโกยหรือแสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ และที่สำคัญที่สุดคือเป็นการสร้างกลไกของการพัฒนาระบบราชการในแบบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน (Kanapol, 2016 : 254) เพราะสมาชิกแต่ละคนมิได้ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมมาเหมือนกัน ย่อมมีความแตกต่างกันทางค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรม การหมั่นศึกษาอบรมทางจริยธรรมย่อมส่งผลให้คนในสังคมมีความรู้สึกด้านสิ่งที่สมควรทำ หรือไม่สมควรทำ รู้ผิดชอบชั่วดี ลดละความเห็นแก่ตัวและยกระดับความเป็นคนดีของสังคม

สรุป

กระบวนการคอร์รัปชันในระบบราชการไทย เกิดจากโครงสร้างส่วนบนของระบบบริหาร ซึ่งมีอำนาจอิทธิพลในการสั่งการจากสายการบังคับบัญชาที่เหนือกว่า มีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน และโยงไปสู่กระบวนการคอร์รัปชัน การฉ้อฉลทุจริตจากองค์กรของรัฐหรือองค์กรอิสระต่างๆ ต่างเห็นพ้องกันว่าคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริงและในประเทศไทย ถือว่าปัญหาการคอร์รัปชันเป็นปัญหาอยู่ในระดับต้นๆ ในแวดวงของระบบราชการไทย ที่จะต้องรีบดำเนินการแก้ไขและถือเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ทุกภาคส่วนราชการจะต้องหาวิธีการป้องกันและถือเป็นนโยบายที่ภาคส่วนราชการจะต้องนำไปปฏิบัติ รวมทั้งการสร้างระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถลดแรงจูงใจให้เกิดการคอร์รัปชัน นำมาซึ่งการป้องกันและลดปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทยให้หมดไปอย่างยั่งยืนต่อไป

References

- Bingham, Tom. (2011). **The Rule of Law**. (2nd ed.) London: Penguin Books.
- Chansarn, S. (2013) . Corruption and Income Inequality in Society : A Cross-Country Review. **Songklanakarin Journal of Social Sciences and Humanities**. 19(3), 35-59.
- Harnmontri, S. et al. (2015). Curriculum Framework for Developing Competency of Thai Students in the Future (B.E. 2558-2577). **Research Methodology & Cognitive Science**. 13(2), 1-13.
- <http://www.manager.co.th/Crime/ViewNews.aspx?NewsID=9590000057539>.
- Kanapol, R. et al. (2016). Local Administration Partnership : A Social Role to Strengthening Peace in Communities. **Journal of MCU Peace Studies**. 4(1), 243-256.
- Lasritad, K. et al. (2015). Effects of Accounting Practice Transparency on Financial Reporting Quality of Municipality in the Northeast Thailand. **Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University**. 34(4), 252-260.
- Pongpajit, P. (17 August 2015). To Fight Corruption?. Retrieved September 2, 2016, from <http://prachatai.com/journal/2015/08/60863>
- Srivithaya, S. (2015). The Rule of Law and the Reconciliation by Buddhist Ways in Thai Society. **Journal of MCU Peace Studies**. 3(2), 20-29.
- Transparency Thailand. Corruption Perceptions Index 2013. Retrieved September 2, 2016, from <http://thaipublica.org/2016/01/corruption-perceptions-index-2015-thailand>
- Wannacum, N. (2015). Ditthadhammikattasamvattanikadhamma-Based Performance of the Official in Khon Kaen Provincial Office. **Journal of MCU Peace Studies**. 3(1), 87-102.
- Yodsomsak, S. (2006). **Public Administration: Concepts and Theory**. Bongkok: Thankamon.